

CENTRUM VOOR
HOLOCAUST
EN GENOCIDESTUDIES

Jaarverslag 2004/2005

Woord vooraf	4
Wetenschappelijk Onderzoek en publicaties	6
Internationalisering	7
Academisch Onderwijs	9
Educatie	10
Het Maatschappelijke Debat	11
In de Media	13
Bijlage 1	14
Bijlage 2	16
Beschikbare Middelen 2004	19

Woord Vooraf

Ook het tweede jaar van het bestaan van het Centrum voor Holocaust- en Genocidestudies (CHGS) stemt tot tevredenheid. De personele bezetting is sterk gegroeid. Werd boven de zeer beperkte vaste staf vorig jaar al de financiering van twee dissertaties over Westerbork en Vught in het vooruitzicht gesteld door het Ministerie van VWS en kon in dat jaar mw. drs. Rosa Lehmann aan het CHGS worden verbonden, in dit jaar verdubbelde de formatie tot 11 fte in deze herfst. Denkbaar, maar nog niet gerealiseerd, is een groei tot 12-14 fte eind 2005.

Een groot succes was de toekenning van de VENI-aanvraag van mw.dr Nanci Adler door NWO. Deze beurzen zijn bestemd voor de beste onderzoekers uit de jongere generatie. De eerste (cum laude) afgestudeerde van het CHGS, Ugur Ü. Üngör MA, verwierf een AIO-plaats bij de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam. In juni 2005 kende het Ministerie van VWS middelen toe voor de aanstelling van

gastonderzoekers uit Oekraïne. De werving zal in nauwe samenwerking geschieden met het US Holocaust Memorial Museum te Washington. De werving van de toegekende 'VWS-AIO's' zal geschieden in nauwe samenwerking met de Faculteit der Geesteswetenschappen (Institute of Culture and History). De Poolse Sokrates-bursaal Blanka Trykowska en OnderzoeksMA-stagiaire Jacqueline Fuykschot (Rijksuniversiteit Groningen) zullen in het CHGS onderzoek verrichten.

Voorts trad voor 0,2 fte educatie-specialiste mw. drs. Maria van Haperen tot de staf van het instituut toe, van veel belang voor de educatieve taak van het CHGS. Tenslotte vallen de stages van Melle van den Berg, Kathleen Costello en Jacqueline Bouscher te vermelden.

Deze zeer verheugende groei van het CHGS roept ook enkele problemen op. De belasting van het management is er sterk door toegenomen. De hoogleraar-directeur, succesvol

in de verwerving van extra middelen, en belast met een stevige onderwijsstaak, heeft daardoor feitelijk geen tijd voor eigen onderzoek. Dit is niet aanvaardbaar en daarvoor zal op korte termijn een oplossing moeten worden gevonden. Ook de huisvesting is een probleem. Het gebouw van het NIOD kan de groei van het CHGS onvoldoende accommoderen. Hopelijk zal het mogelijk zijn voor de tijdelijke staf extra huisvesting – naast de huisvesting die al is toegezegd – bij de Faculteit Geesteswetenschappen te vinden. De educatieve taak van het Centrum behoeft nog verdere ontwikkeling. Overwogen wordt of daarvoor de bestaande financiële reserves kunnen worden aangewend.

In dit jaar werd het bestuur van het CHGS uitgebreid met twee leden afkomstig uit de Faculteit der Geesteswetenschappen van de UvA, Prof. dr. Aafke Hulk en Prof. dr. Burcht Pranger (respectievelijk decaan en directeur van het Onderzoeksinstituut voor Cultuur en Geschiedenis). Secretaris-penningmeester

drs. Chris Moen trad af en werd opgevolgd door Prof. dr. Wiljan van den Akker. Tot de wetenschappelijke begeleidingscommissie traden toe Prof. dr. Abram de Swaan en – als waarnemer namens het Ministerie van VWS – mr. Bas Bijl.

Met het Ministerie van VWS zijn de eerste afspraken gemaakt over de eerste (vijfjaarlijkse) evaluatie van het Centrum in medio 2007. Die evaluatie zal ook in dat jaar hopelijk betrekking hebben op een bloeiend instituut met uiteenlopende taken op het gebied van onderzoek, academisch onderwijs, educatie en het maatschappelijke debat, dat zowel in de academische wereld als in breder maatschappelijk verband met succes aan de weg timmert.

– Namens het bestuur van het CHGS –

Hans Blom, voorzitter

Wetenschappelijk onderzoek en publicaties

In het tweede jaar van het bestaan van het Centrum zijn er weer verschillende belangrijke publicaties verschenen. Karel Berkhoff voltooide *Harvest of Despair: Life and Death in Ukraine under Nazi Rule*, dat alom werd geprezen. In *Times Literary Supplement* schreef Timothy Snyder: 'A pioneering study of the German occupation of Soviet Ukraine... Before Berkhoff, no historian had confronted, with such seriousness and such an impressive range of archival sources, the alternation of Soviet and Nazi rule in Ukraine... He reveals the horrifying extent of human adaptability, and the appalling variety of human suffering.' In *Russian Review* schreef Georg O. Liber '...elicits a strong emotional response... A triumph of dispassionate scholarship....everyone interested in the history of twentieth century Ukraine, the Soviet Union, World War Two, or the Holocaust should read this book.' Ton Zwaan's eerdere rapport voor het Joegoslavië-Tribunaal is in augustus als boek verschenen, onder de titel *Genocide en de crisis van Joegoslavië, 1985-2005. Nationalisme, staatsmacht en massamoord*. Hij schreef dit samen met Bob de Graaff, een historicus verbonden aan de Universiteit van Utrecht. Het boek is uitgekomen als deel in de *Bibliotheek van de Genocide*, een reeks boeken, die het Centrum in samenwerking

met Uitgeverij *Contact* uitbrengt. Janine di Giovanni's *Totale Waanzin* is ook recentelijk in deze reeks verschenen. Het tweede deel uit deze serie, de dagboekbrieven van Mirjam Bolle, verschijnt dit najaar in het Deens, voorzien van een nieuwe inleiding van Houwink ten Cate en Uffe Østergårdt, directeur van het Deense zusterinstituut. De rechten van dit boek zijn ook verkocht aan uitgevers in Noorwegen, Frankrijk en Duitsland. Zwaan heeft het afgelopen jaar ook het *16^e jaarboek van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie* mede geredigeerd. Het bevat onder meer bijdragen van Nanci Adler, Rosa Lehmann en Ugur Üngör en heeft als thema Politiek Geweld in de twintigste eeuw. Adler is verder bezig geweest met de vertaling van haar boek *The Gulag Survivor* in het Nederlands. Dit jaar verscheen het in het Servisch. Lehmann voltooit haar proefschrift *Struggling for peace: ethno-national relations in rural southeast Poland. The case of the Ukrainians in Poland (1944-2000)*. Berkhoff is bezig met de afronding van zijn nieuwe boek over propaganda in de Sovjet-Unie tijdens de Tweede Wereldoorlog. Om dit te bevorderen geeft hij dit kalenderjaar geen academisch onderwijs. Dit compenseert hij in 2006. Houwink ten Cate wil graag binnenkort beginnen met het schrijven van zijn boek over

de sjoa in de bezette Nederlandse gebieden. De rechten hiervan werden – op basis van de vijf openingsbladzijden – al enige tijd geleden, kort voor zijn benoemingen tot hoogleraar en directeur, verkocht aan uitgeverij *Alfred A. Knopf* te New York.

De medewerkers van het CHGS publiceerden onder meer in: *Russian Review*, *Journal of*

Modern History, *De Volkskrant*, *Encyclopedia of Genocide and Crimes against Humanity*, *Historisch Nieuwsblad*, *Trouw*, en traden op in allerlei radio- en tv-programma's. In een herdenkingsjaar als dit jaar spreekt dit vanzelf. Een lijst van media-optredens en een bibliografie (zonder recensies) treft U aan het einde van dit jaarverslag aan.

Internationalisering

In het begin van het academische jaar heeft het Centrum op initiatief van Prof. dr. Eric Markusen (Kopenhagen) de banden met vergelijkbare instituten in het Noorden van Europa aangehaald. Het CHGS heeft een eerste conferentie in November 2004 in Amsterdam belegd, waar Deense, Noorse en Zweedse collega's in participeerden. De openingsspeech werd gehouden door mw. drs. Puck Huitsing, MCM, Directeur van de Eenheid Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II van het Ministerie van VWS. Tijdens dit congres hebben de stafleden elkaar niet alleen op de hoogte gesteld van de wetenschappelijke onderzoekprojecten,

alhoewel internationale taakverdeling (en besparing van belastinggelden) een belangrijk doel van de bijeenkomst was, maar ook besproken hoe we in de toekomst verdere samenwerking kon worden geconcretiseerd, in het bijzonder op educatief terrein. Een uitnodiging van het Deense Centrum voor Holocaust- en Genocidestudies (DIIS) volgde al snel. In April 2005 kwamen dezelfde instituten bijeen in Kopenhagen waar, net als in Amsterdam, thematische sessies georganiseerd waren. Aangezien de Denen hun studenten mee naar Amsterdam hadden genomen, hebben wij hun voorbeeld gevolgd door deze tweede conferentie in Denemarken

aan te grijpen als stimulans om onze jonge Mastersstudenten en stagiaires bij de thematiek van de centra te betrekken. Houwink ten Cate is actief participant van de Academic Working Group van de International Task Force for Holocaust Education, Remembrance and Research. Voor Nederland bekleedde hij van januari tot juni in nauw overleg met het Ministerie van VWS het voorzitterschap van de ITF-subcommissie ISAIH (ITF-Subcommittee for the ITS-All Holocaust-related Records). Deze zette zich onder medewerking van het State Department in voor de opening van het archief van de International Tracing Service te Bad Arolsen. De medewerkers van het CHGS waren bij verschillende internationale congressen vertegenwoordigd. Zo was Adler actief aanwezig bij een symposium aan de University of British Columbia in Vancouver, waar zij een paper presenteerde getiteld: 'Soviet and Post-Soviet Russia: Remembering and Forgetting an Onerous Past'. Ook was zij het afgelopen jaar de hoofdgast bij bijeenkomsten in Zagreb en Belgrado. Ook Zwaan was in Kroatië. Tijdens een conferentie over de toekomst van het Jasenovac Memorial heeft hij een voordracht gehouden over zijn getuigenis bij het ICTY. Ook waren Houwink ten Cate, Üngör en Zwaan bij de conferentie 'Genocide: Form,

Causes and Consequences' in Berlijn aanwezig. Houwink ten Cate trad toe tot het Editorial Board van het gezaghebbende vakblad *Journal of Genocide Research*. Berkhoff heeft op Stanford University en Brown University gastlezingen over de Oekraïne onder het Nazi regime gegeven. Adler tenslotte was en is Co-Chair van het Oral History and Life Stories Network van de European Social Science History Conference (Amsterdam 2006/Lissabon 2008) alsmede lid van het Editorial Board van de internationale serie *Memory and Narrative*. Uiteraard hebben wij ook door het uitnodigen van gastsprekers onze contacten met buitenlandse collega's versterkt. Hiervoor verwijzen wij echter naar het hoofdstuk over het maatschappelijke debat.

Academisch Onderwijs

Het academische jaar 2004-2005 heeft het Centrum wederom nieuwe Masterstudenten gebracht. Dit jaar is onze eerste Masterstudent (cum laude) afgestudeerd, Ugur Üngör, die zijn wetenschappelijke carrière bij het Centrum zal voortzetten middels het schrijven van zijn proefschrift over etnische herstructurering in de provincie en stad Diyarbakir in de periode 1915-1938. De colleges die het Centrum aanbood werden goed bezocht en even goed beoordeeld door de studenten. Met name de Bachelorvakken zijn populair. Zwaan heeft in het najaar van 2004 het hoor- en discussiecollege 'Vervolging, massamoord en genocide in vergelijkend perspectief' gegeven, waarvoor het maximale aantal studenten van 40, waarvan 20 geschiedenisstudenten en 20 studenten sociale wetenschappen, was ingeschreven. Houwink ten Cate's module 'Hoe genocide begint' was eveneens vol. Vijftig studenten hadden zich hier voor ingeschreven. Beide colleges waren gevarieerd door wisselende gastsprekers, onder wie overlevenden van Holocaust en genocide, veldonderzoekers en buitenlandse collega's. Houwink ten Cate gaf deze cursus ook in het Engels voor een kleine groep Spaanstalige studenten. Het Bachelorvak 'Herdenking in Europa van massamoord en burgerslachtoffers in de

twintigste eeuw', dat door Berkhoff werd gegeven, was minder druk bezocht, wellicht vanwege de bijzonderheid van de case-studies en het aanbod van een concurrerend vak. Adler gaf de BA-cursus 'Transition in Democratizing Societies', ISHSS/UvA, voor 22 studenten, onder wie ook UvA-studenten geschiedenis en politicologie.

Adler en Berkhoff gaven in het eerste semester de twee Mastersvakken, respectievelijk 'Transitional Justice', waar 8 studenten voor aangemeld waren, en 'De Holocaust in Oost-Europa' met 7 studenten. In het voorjaarssemester heeft Adler ook nog voor een groep van 9 studenten het vak 'Terreur en vervolging in de Sovjet Unie' gedoceerd, wat onder meer tot een Masterscriptie-begeleiding heeft geleid. Naast Adler begeleidden Houwink ten Cate, Zwaan en Berkhoff ook eindscripties in zowel de Bachelorfase als de Mastersfase. De hoogleraar-directeur leest alle MA-scripties. Gedurende het gehele academische jaar heeft het Centrum een colloquium gefaciliteerd. Houwink ten Cate heeft deze maandelijkse sessie voor MA studenten en AIO's geïntroduceerd, zodat de scriptie- en proefschrift-schrijvende geïnspireerd konden raken en gestimuleerd werden door elkaars onderzoek. Dit jaar had het centrum ook zijn eerste twee

stagiaires: Melle van den Berg en Kathleen Costello. De eerste heeft zich toegelegd op onderzoek naar kampen in Joegoslavië en werd begeleid door Houwink ten Cate. Costello had een organisatorische stage bij Rottenberg en heeft bijgedragen aan de totstandkoming van het symposium

'The Killing Fields; 30 years Beyond' over de genocide in Cambodja. Op basis van deze ervaringen heeft Rottenberg een notitie opgesteld over toekomstige stages. Jacqueline Bouscher werkt momenteel als stagiaire bij Rottenberg aan de voorbereiding van een lezingencyclus over Darfur.

Educatie

In maart 2005 heeft het CHGS in samenwerking met de UvA een nascholingsdag voor docenten over de 'Holocaust als Paradigma van Genocide' georganiseerd. Hier hebben Zwaan, Houwink ten Cate en Berkhoff, alsmede MA student Jacob Boersema aan bijgedragen. Dit was succesvol, volgens de evaluaties, en het CHGS is dan ook gevraagd ook volgend jaar een dergelijke dag te willen organiseren.

In april 2005 heeft de directeur een educatiespecialist aangenomen in de persoon van Maria van Haperen, opdat het Centrum daadkrachtiger educatieve activiteiten tot stand brengt.

Zij heeft direct twee lesbrieven, voor het VMBO onderwijs en voor 3 Havo/VWO, gemaakt bij uitgeverij ThiemeMeulenhoff, als toevoeging bij de driedelige documentaire 'Als ik later groot ben... - Joodse kinderen in kamp Vught', die naar vijfhonderd middelbare scholen verstuurd is voor 4 mei.

Een volgende lesbrief over Srebrenica verschijnt in september. Een lesbrief over Darfur verschijnt eind dit jaar. Van Haperen heeft het initiatief voor de met de Anne Frank Stichting en de APS te organiseren nascholingsdagen overgenomen. Die zullen in het najaar plaatsvinden.

Het Maatschappelijke Debat

De presentatie van het vorige jaarverslag, begin september vorig jaar, werd op 8 september ingeluid door een lezing van universiteitshoogleraar Prof. dr. Abram de Swaan, die zijn gedachten over anti-Israëliësch enthousiasme uiteenzette, waarbij de Holocaust door zowel de Israëlische kant als de Palestijnse kant op verschillende manieren ge/misbruikt wordt.

Op 4 november 2004 organiseerde het CHGS een bijzondere ontmoeting tussen Jules Schelvis, een overlevende uit Sobibor, en Semjon Vilensky, een overlevende van de Sovjet Goelag. Zij ontmoetten elkaar en gingen een gesprek met elkaar aan.

Een week later ontmoetten, zoals eerder al vermeld, de Noord-Europese centra voor Holocaust- en Genocidestudies elkaar voor het eerst in Amsterdam. De Deense, Zweedse en Noorse delegaties waren hier in Amsterdam uitgenodigd, ter kennismaking, maar ook ter uitwisseling van het onderzoeks-, onderwijs-, educatie- en publieke programma.

Eén van de medewerkers van het Deense team, Prof. dr. Eric Markusen, had in opdracht van de US-Secretary of State Colin Powell onderzoek verricht in Darfur, Sudan.

Dit wetende, heeft Rottenberg Markusen gevraagd na de conferentie een verslag hiervan te doen in een interdisciplinair platform,

waar naast academici, ook NGO medewerkers, journalisten, medewerkers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en adviserende instellingen van de overheid bij aanwezig waren, die na de presentatie met elkaar van gedachten wisselden.

Voor in Sudan geïnteresseerde studenten was het mogelijk dit debat te volgen.

Van meer publieke aard was het symposium Stemmen uit het Hart van de Duisternis, dat het Centrum in samenwerking met de vakgroep Mediastudies organiseerde op 9, 11 en 12 januari 2005, naar aanleiding van de verlening van het eredoctoraat aan Claude Lanzmann, maker van de documentaire 'Shoah'. 9 januari is de hele 9 uur durende documentaire in bioscoop Calypso vertoond, waarna op 11 en 12 januari Lanzmann zelf alsmede andere interessante sprekers inhaakten op diverse aspecten die door de film aangesneden worden. Zo werd er door Prof. dr. Ido de Haan, dr. Dienne Hondius, Prof. dr. de Swaan en Houwink ten Cate dieper ingegaan op het belang van getuigenissen, de basis van 'Shoah' en spraken Louis van Gasteren en Philo Bregstein over het maken van hun films eind jaren '60. Aan dit symposium, waar het maximale aantal van 80 aanwezigen deelnam, was ook een cursus gekoppeld, via de vakgroep Mediastudies

aangeboden, waar het centrum in de ontwikkelingsfase aan bijgedragen heeft.

27 Januari gaf Judge Albie Sachs (Zuid-Afrika) de jaarlijks terugkerende 'Nooit Meer Auschwitz' lezing, georganiseerd in samenwerking met de Pensioen- en Uitkeringsraad en het Nederlands Auschwitz Comité. Deze lezing werd gehouden in de Beurs van Berlage en trok ongeveer 400 mensen. De dag ervoor was Sachs al bij het CHGS op bezoek geweest en had hij voor de nieuwe BA-studenten van het centrum een vraaggesprek met Houwink ten Cate. Dit gesprek in een wat informele en intieme sfeer werd door de studenten ten zeerste gewaardeerd.

17 april organiseerden Rottenberg en Costello in samenwerking met bioscoop Kriterion, in de persoon van Matthias Bakker, een Cinemadiscutabel over de genocide in Cambodja, tot op de dag precies 30 jaar na de val van Phnom Penh en het begin van de genocide die aan twee miljoen mensen het leven kostte. Er was een lezing van prof. Craig Etcheson, van John Hopkins University en oprichter van het documentatiecentrum DC-CAM in Cambodja, twee bijzondere films, gevolgd door een paneldiscussie met naast Etcheson, Dick Leurdijk van Instituut Clingendael, John Kleinen van de Universiteit van Amsterdam en Willem van de Put,

directeur van Health International en een van de makers van de met een Gouden Kalf bekroonde documentaire 'Deacon of Death' die vertoond werd. De 125 bezoekers vormden een gevarieerd publiek: studenten, wetenschappers, journalisten en activisten vulden elkaar tijdens de discussie echt aan. Een recensie van dit symposium verscheen vervolgens in het *NRC-Handelsblad*. Het was de enige media-bijdrage over de Cambodjaanse genocide in dit herdenkingsjaar.

In de Media

Nanci Adler:

- Gast in radioprogramma Noorderlicht, discussie over het nieuwe onderzoeksproject: 'Repression's Endurance', 12 April 2005.

Karel Berkhoff:

- Interview naar aanleiding van het boek Harvest of Despair, programma 'OVT', Hilversum, 2 mei 2004.
- Interview met de BBC Ukrainian Service, 12 mei 2005. Interviewer: Olexander Hryb. Te lezen op: http://www.bbc.co.uk/ukrainian/indepth/story/2005/05/050510_hryb_historical_war_interviews.shtml. Thema: waarom Oekraïne niet te boek staat als overwinnaar van de Tweede Wereldoorlog.

Maria van Haperen:

- Gast in het radioprogramma 1 opdemiddag over Srebrenica in het onderwijs, 1 juli 2005.

Johannes Houwink ten Cate:

- Tv-gastdeskundige in de uitzending 60 jaar Bevrijding Westerbork, NOS Actueel, 12 april 2005.
- Gast over de bevrijding van Europa, Business Nieuws Radio, 5 mei 2005.
- Tv-gastdeskundige in de uitzending Srebrenica 1995-2005, NOS Actueel, 11 juli 2005.

Silvia Rottenberg:

- Deelname aan de radiodocumentaire over de Derde Generatie van Anne van Veen.

Ton Zwaan:

- 'Genocide in Darfur?' (interview), in: Amnesty International, *Wordt Vervolgd*, nr. 9 (september 2004), pp. 18-19.
- Gast radioprogramma over de Nederlandse erkenning van de Armeense genocide, Radio 1, 'De Ochtenden', 16 december 2004.
- 'McCarthy is beroepsontkenner', in: *De Volkskrant*, (Forum, p. 13), 14 juni 2005.
- Televisie-interview BBC in het kader van een documentaire over Armeense genocide, 24 juni 2005.
- Interview over moderne genociden, in: *Trouw*, (DeVerdieping pp. 4-5), 25 juni 2005.
- Gast radioprogramma over Srebrenica tien jaar later (Radio 747), IKON, 30 juni 2005.

Wij menen dat dit een succesvol jaar is geweest. Als nationaal expertisecentrum op dit terrein zullen wij ook in het volgende jaar proberen de academische en maatschappelijke belangstelling voor ons onderzoeksveld naar vermogen te bevorderen.

Silvia Rottenberg/Johannes Houwink ten Cate, 26 juli 2005.

Bijlage 1

Personele Bezetting CHGS Herfst 2005

Prof. dr. J.Th.M. Houwink ten Cate, hoogleraar-directeur, 1,0 fte, leeftijd 49 jaar

Mw. drs. S. Rottenberg, centrum-coördinatrice/zakelijk directeur, 0,4 fte, leeftijd 28 jaar

Dr. T. Zwaan, senior-onderzoeker, 0,2 fte, onderzoekstijd 0,1 fte, leeftijd 57 jaar

Mw. dr. N.D. Adler, senior-onderzoeker, 1,0 fte, onderzoekstijd 1,0 fte, leeftijd 42 jaar

Dr. K.C. Berkhoff, onderzoeker, 0,65 fte, onderzoekstijd 0,65 fte, leeftijd 40 jaar

Mw. drs. M. van Haperen, educatie-specialiste, 0,2 fte, leeftijd 45 jaar

Mw. drs. R.L. Lehmann, onderzoeker, 0,4 fte, onderzoekstijd 0,4 fte, leeftijd 34 jaar

U.U. Üngör, MA, AIO, 1,0 fte, onderzoekstijd 1,0 fte, leeftijd 25 jaar

N.N., AIO Westerbork, 1,0 fte, onderzoekstijd 1,0 fte

N.N., AIO Vught, 1,0 fte, onderzoekstijd 1,0 fte

N.N., post-doc Oekraïne, 1,0 fte, onderzoekstijd 1,0 fte

N.N., post-doc Oekraïne, 1,0 fte, onderzoekstijd 1,0 fte

Mw. J. Fuykschot, Onderzoeks-MA-stagiaire, 1,0 fte, onderzoekstijd 1,0 fte, leeftijd 24 jaar

Mw. B. Trykowska, Sokrates-bursaal, 1,0 fte, onderzoekstijd 1,0 fte, leeftijd 23 jaar

Mw. J. Bouscher, stagiaire, 0,4 fte, leeftijd 24 jaar

Totaal fte: 11,05 fte

Onderzoekstijd in fte: 9,55 fte

Post-docs:

K.C. Berkhoff, Oorlogspropaganda in de Sovjet-Unie, einddatum 2006

Gastonderzoekers Oekraïne, einddatum 2006/2007

Promovendi:

F. van Riet, Rotterdamse Politie in Bezettingstijd, einddatum 2006 (1^e promotor Houwink ten Cate)

D. Hertogs, Burocratie van de Shoah, einddatum 2007 (2^e promotor Houwink ten Cate)

R. Lehmann, Etnische Relaties in Oost-Polen, einddatum 2007

U.U. Üngör, Armeense Genocide in Diyarbekir, einddatum 2008 (1^e promotor Houwink ten Cate)

M. Schenkel, Jodenvervolging in Overijssel en Gelderland, einddatum 2008 (1^e promotor Houwink ten Cate)

N.N., Geschiedenis Westerbork, einddatum 2009 (1^e promotor Houwink ten Cate)

N.N., Geschiedenis Vught, einddatum 2009 (1^e promotor Houwink ten Cate)

Onderzoeks-MA-stagiaire:

J. Fuykschot, Demografie Naoorlogs Joods Nederland, einddatum 2006

MA-scripties:

H. Monkel, Joods Onderwijs Amsterdam, einddatum 2005

J. Boersema, Genocide in Gitarama (Rwanda), einddatum 2005

A. van Bruggen, Wapenhandel Bosnië, einddatum 2005

H. Nieuwelink, Oral History Rwanda, einddatum 2005

K. Vriend, Joodse Raad Amsterdam, einddatum 2005

J. Meijler, Kamp Sobibor, einddatum 2005

B. Trykowska, Oorlogsdagboeken niet-Joodse Nederlanders, einddatum 2006

Bijlage 2

Publicaties (zonder recensies)

Nanci Adler

- Editor: *Genocide and Accountability* (Amsterdam: Amsterdam University Press, 2004).
- NWO-Veni grant proposal submission and defence procedures, *Repression's Endurance: Gulag Incarceration and Attitudes toward the CPSU*, honored in March 2005;
- *Prezivieli iz Gulaga: S one strane sovjetskog sistema* (Beogradski krug: Belgrad, 2005)
- 'De onvoorspelbare toekomst van het Sovjet verleden', in: T. Zwaan (red.) *Politiek geweld in de 20^e eeuw. Etnisch conflict, oorlog en genocide*. Zestiende Jaarboek van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (Zutphen: Walburg Pers 2005).
- 'The Legacy of the Gulag,' (in Danish), in publication series of DIIS, Copenhagen, Denmark, in press.

Karel C. Berkhoff

- *Harvest of Despair: Life and Death in Ukraine under Nazi Rule* (Cambridge, Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University Press, 2004).
- 'Babi Yar,' in Dinah L. Shelton, red, *Encyclopedia of Genocide and Crimes and Humanity*, band 1 (Detroit: Macmillan Reference USA, 2005), pp. 109–111.
- 'Analyse van een moordmachine zonder precedent. Raul Hilberg houdt de eerste Auschwitz-lezing,' *Auschwitz Bulletin* 48, nr. 1 (Diemen, januari 2004), pp. 40–42.
- 'Tsjy bylo relihijne vidrozdjennja v Ukraïni pid tsjas natsysts'koï okupatsii?' [Was er een religieus reveil in Oekraïne tijdens de nazi-bezetting?], *Ukrains'kyj istorytsjnyj zjurnal*, no. 3 (2005), pp 16-37.

Maria van Haperen

- 'Opdat diens naam uit Israel niet uitgewist worde...', gesprek met Isaac Lipschits, in: *Kleio* 3 april/ mei 2005 (jgr.46).
- Beoordelingshoofdstuk Nazi-Duitsland: ik ben het volk met daarin paragrafen over genocide, vroeger en nu. Dit hoofdstuk maakt onderdeel uit van de methode *Sfinx, geschiedenis voor de basisvorming havo/vwo 3* (Utrecht/Zutphen: Thieme/Meulenhoff, juli 2005).

Rosa Lehmann

- 'Jewish patrons and Polish clients: patronage in a small Galician town', in: Focusing on the Shtetl: Myth and Reality, eds. Anthony Polonsky, & Shimon Redlich, in: *Polin: Studies in Polish Jewry*, Volume 17, The Littman Library of Jewish Civilization, Oxford 2004, pp. 153-169.
- 'Over de Escalatie van Politiek Geweld. Perspectieven op het Pools-Oekraïense Conflict, 1939-1944', in T. Zwaan (red.), *Politiek geweld in de 20^e eeuw. Etnisch conflict, oorlog en genocide*. Zestiende Jaarboek van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (Zutphen: Walburg Pers 2005).

Ügur U. Ungör

- 'Ana Hatlariyla Soykırım (Jenosid),' [A general introduction to mass murder (genocide)] in: *Munzur: Dersim Etnografya Dergisi*, vol.11 (2002), pp. 5-23.
- 'Armenocide: De vergeten genocide van de Eerste Wereldoorlog,' [Armenocide: the forgotten genocide of the First World War] in: Hans Andriessen (red.), *De Grote Oorlog: Kroniek 1914-1918* (Amsterdam: Aspekt, 2004), pp. 57-102.
- 'The genocidal persecution of Assyrians in Diyarbekir province, 1915,' in: *Hujâdâ: En Assyrisk Tidskrift* (May 2004), pp.12-13.

- 'Justifier l'injustifiable': Ideologie en Genocide in Rwanda (1994),' ['Justifying the unjustifiable': Ideology and genocide in Rwanda (1994)] in: *Vrede en Veiligheid*, vol.33, no.3 (2004), pp.342-58.
- 'De vernietiging van Dersim (1938) in beeld,' [The destruction of Dersim (1938) in images] in: Ton Zwaan (red.), *Politiek geweld in de 20^e eeuw. Etnisch conflict, oorlog en genocide*. Zestiende Jaarboek van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (Zutphen: Walburg Pers), ± 15 pp.
- 'Soykırım: suçların en ağı,' [Genocide: the gravest of all crimes] in: Murat C. Demir (ed.), *Kriminoloji* (Middle East Technic University, Department of Criminology, 2005), ± 25 pp.

Ton Zwaan

- Met Bob de Graaff, *Genocide en de crisis van Joegoslavië, 1985-2005. Nationalisme, staatsmacht en massamoord*, (Amsterdam: Uitgeverij Contact, 2005), 287 pp.
- (red.), *Politiek geweld in de 20^e eeuw. Etnisch conflict, oorlog en genocide*. Zestiende Jaarboek van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (Zutphen: Walburg Pers), 256 pp.
- 'Politiek geweld, staten en naties. Een theoretische inleiding', in: *Ton Zwaan* (ibid.), 2005.

Beschikbare Middelen 2004

Bedragen zijn in € x 1.000

	2004	2005/6 mnd
Baten		
VWS	185,9	93,0
UvA	50,4	23,3
Niod	23,3	11,5
Rente	3,7	2,5
Fondsen	14,8	0,8
Totaal	278,1	131,1
Lasten		
Personeel via NIOD	207,0	111,0
Diensten NIOD	13,3	6,5
Huisvesting NIOD	10,0	5,0
Bureaunkosten	11,8	2,6
Reiskosten, Publicaties & Symposia	41,7	28,4
Totaal	283,8	153,5
Nog te besteden	-5,7	-22,4

CENTRUM VOOR
HOLOCAUST
EN GENOCIDESTUDIES

Herengracht 380 / 1016 CJ Amsterdam / t: 020-5233800 / f: 020-5233888 / e: info@chgs.nl / w: www.chgs.nl